de Panorama
Rebellenclub
WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 30 — 27 JULI 1951

Alleen voor abonné's van PANORAMA
5 ct.

DAT VEREIST
ALLE AANDACHT

Het vergeten speelgoed

Wat weten de mensen toch eigenlijk weinig van het leven in een speelgoedkast.

Als je dagelijks gewend bent om het huis in en uit te lopen, weet je werkelijk niet wat het zeggen wil, om iedere dag opgesloten te moeten zitten in een donkere speelgoedkast.

De poppen en speelgoeddieren waren dan ook verre van tevreden. Lennie, hun meesteresje, had hen nooit meer aangekeken. Als Lennie een dag met een pop gespeeld had, stopte ze hem 's avonds in de kast en keek er niet meer naar om.

En als ze later haar ouders om een nieuwe pop vroeg, kreeg ze die. Maar dan onderging die hetzelfde lot als de vorige en bleef vergeten in de speelgoedkast liggen.

Zo lagen daar de poppen en de speelgoedbeesten al vele jaren.

Het was nacht.

Tommy, de negerpop met de zwarte krulletjes, was er diep verontwaardigd over, dat Lennie nooit meer naar hem omkeek.

Hij mopperde. „Eens stond ik in een grote winkel tentoongesteld. Er kwamen twee meisjes op me af. Het ene meisje was Lennie en het andere meisje kende ik niet. Maar ik weet zeker, dat ik een prettiger leven had gekregen, als het onbekende meisje mij meegenomen had. Ze was echter te arm om me te kunnen kopen. Tranen van spijt stonden in haar ogen, toen Lennie me meenam," zei hij.

„Misschien voelt Lennie zich te groot om met ons te spelen," zei Mathilde, 'n prachtige pop met goudblonde krullen en mooie kleren.

„Hoe oud zou ze wel zijn?" vroeg Paljas, de clown.

Niemand wist het. De poppen hebben geen verstand van mensenleeftijden. Bovendien worden de poppen niet zo oud als mensen. Gelukkig bestaan er nu wel poppendokters, zodat ze tegenwoordig wat langer in leven blijven.

De poppen van Lennie bleven heel, omdat ze hen niet meer gebruikte. Maar vrolijker werden ze er niet op, want het leven alleen in een speelgoedkast slijten is niets voor een pop. Mooie poppen willen ook wel eens bewonderd worden door mensenkinderen.

„Zouden jullie er niets voor voelen om er vannacht eens samen op uit te gaan?" vroeg Blessie, het hobbelpaard.

„Waar kunnen we dan heen gaan?" vroegen de poppen en speelgoeddieren in koor.

„Naar de buren, daar woont een arm, ziek meisje," verklaarde het paard. „Ik heb haar laatst tegen haar moeder horen zeggen, dat ze heel erg naar wat speelgoed verlangde. Maar haar moeder kon het geld er voor niet missen, omdat ze het nodig had voor de medicijnen, die Anneke weer beter zullen maken."

Het was een treurige geschiedenis.

De poppen en dieren verlangden er naar om het zieke meisje op te zoeken.

En ze antwoordden tegelijk: „Laten we naar haar toe gaan."

Toen werd het een en al beweeglijkheid in de speelgoedkast.

„Open jij de deur," zei het hobbelpaard tegen Tom, de negerpop. „Jij

bent heel sterk, dus dat krijg je wel voor elkaar."

De kastdeur was gelukkig niet op slot. En langzaam opende Tom hem.

Daar gingen de poppen. Het waren er acht in getal. Daarna kwamen de speelgoeddieren, bestaande uit een teddybeer en een aap. Het hobbelpaard ging voorop.

Het was niet moeilijk om bij de buren in huis te komen.

Het raam van de kamer, waarin het zieke meisje lag, stond open.

Zo glipten de poppen en de beesten naar binnen.

Het meisje sliep. De maan scheen en het licht viel juist op haar gezichtje.

Toen opende ze de ogen en dacht, dat ze droomde. Want rondom haar bed stonden daar de poppen en de speelgoedbeesten, waarnaar zij altijd verlangd had.

Ze stapte haar bedje uit en bewonderde het speelgoed stuk voor stuk. Tom, de negerpop, voelde zich erg gevleid, toen Anneke hem over zijn donkere krullebol streek en verheugd uitriep: „Wat heb jij prachtige, zwarte krullen!"

Haar bewondering deed de poppen goed en ze verlangden er helemaal niet naar om weer terug te gaan naar de speelgoedkast van Lennie.

Anneke kroop weer haar bed in en viel in slaap.

En het hobbelpaard fluisterde, dat het zoetjesaan tijd werd om weer naar de speelgoedkast terug te gaan.

WIWI, HET KLEINSTE PAARDJE TER WERELD, ZOALS HET JAREN GELEDEN TE BEWONDEREN WAS IN HET CIRCUS BULOCK TE LONDEN.

Het duurde dan ook niet lang, of ze hadden hun oude plaatsen in de kast weer opgezocht.

De volgende morgen ging Lennie haar buurmeisje eens opzoeken.

„Ik heb vannacht heel mooi gedroomd," zei Anneke.

„Waarover dan wel?" vroeg Lennie.

Anneke vertelde haar de geschiedenis.

„Heb je werkelijk gedroomd van poppen en speelgoedbeesten?" vroeg Lennie verbaasd. „Daar droom ik nu nooit van. Maar dat komt misschien, doordat ik te groot geworden ben, om nog met speelgoed om te gaan."

Anneke glimlachte. Lennie was ook enige jaren ouder dan zij.

Toen vroeg Lennie: „Zou je graag al dat speelgoed willen hebben, waar je van gedroomd hebt?"

„Natuurlijk," zei Anneke, „maar moeder kan het niet voor me kopen, omdat speelgoed erg duur is."

„Dan krijg je het van mij," beloofde Lennie gul. „Ik kom zo weer bij je, dan breng ik het je even."

Lennie verdween naar huis om het beloofde te halen.

Anneke straalde van blijdschap.

Enige ogenblikken later kwam Lennie weer binnen. Ze duwde een poppenwagen voort, waarin al haar poppen lagen. De speelgoedbeesten bracht ze ook mee.

Het gaf Lennie een heel gelukkig gevoel, dat ze dit voor Anneke gedaan had.

De dankbaarheid van het zieke meisje kende geen grenzen. Ze was overgelukkig.

En het grappige was, dat haar droom werkelijkheid was geworden. Zulke speelgoeddieren en poppen had ze immers ook in haar droom gezien, vertelde ze Lennie.

Als de poppen hadden kunnen lachen, dan hadden ze dit zeker gedaan, toen ze dit hoorden. Maar ze bleven even ernstig, als ze er uitzagen.

Anneke werd spoedig beter.

Toen het mooi weer werd, zag men haar dikwijls wandelen met haar poppenwagen. En dan dekte ze haar poppen toe als een echt moedertje.

Het speelgoed lag nu niet meer vergeten in een hoekje.

De poppen en de speelgoedbeesten waren Lennie erg dankbaar, omdat ze hen zo gul had afgestaan aan Anneke.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

HET ONDEUGENDE AAPJE

„Tum," sprak moeder aap heel ernstig,
„Jij blijft nu eens in de buurt;
'k Wil niet hebben, dat je steeds maar
Naar de and're apen gluurt.

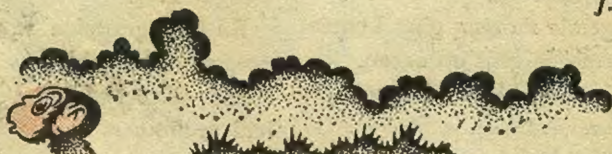
In het oerwoud komen jagers;
Met geweren lopen zij,
En als je niet heel goed uitkijkt,
Ben j'er in een oogwenk bij."

Moeder aap is erg verstandig;
Tum is dikwijls heel erg stout;
Vaak moet moeder hem vermanen,
Maar dat laat hem meestal koud.

Op een goede dag gebeurt het;
Tum is er al weer vandoor,
Moeder aap is hem aan 't zoeken,
Maar ze vindt hem nergens, hoor.

Waar is Tum terechtgekomen?
Weten jullie het misschien?
Nu, ik zal het maar verklappen,
In de Artis kun je 'm zien.

J. HEILOO

LEERRIJKE LESSEN

DE STIER EN DE GEIT

Een stier werd op zekere dag nagezeten door een hongerige leeuw.

Ofschoon niet bang en sterk, achtte onze stier het toch raadzamer de benen te nemen. Dat deed hij dan ook en hij zocht terloops zijn toevlucht in een oude geitenstal.

De oude geit, die in de stal stond, was daar echter niets mee ingenomen en ze probeerde uit alle macht de onwelkome gast weer naar buiten te duwen.

De stier was eerst verbaasd door zoveel stoutmoedigheid, maar koos toen de wijste partij en lachte de geit vierkant uit.

„Het is goed voor je," zei de stier, „dat mij op het ogenblik een heel wat gevaarlijker en sterker vijand op de hielen zit dan jij ooit kunt worden, anders zou ik je eens laten voelen welk verschil er is tussen de kracht van een jonge stier en die van een geit. Nu heb ik er helaas geen tijd voor."

Die stier had gelijk. En hij gaf ons daarmee een wijze les. Het is immers nooit verstandig om zijn aandacht te laten afleiden door allerlei kleinigheden, die weinig ter zake doen, wanneer al die aandacht opgeëist wordt door veel belangrijker dingen. We moeten onze krachten sparen voor datgene, waarop 't werkelijk aankomt, willen we niet het gevaar lopen ons doel nooit te bereiken.

ONZE WONDERE WERELD

DWAZE DIERSOORTEN

ONDER DE DIEREN KOMEN VELE SOORTEN VOOR, DIE DE LACH-LUST VAN DE MENS OPWEKKEN.

PAPEGAAIDUIKERS LIJKEN HALF OP EEN PAPEGAAI EN HALF OP EEN PINGUIN. ZE MAKEN NOOIT EEN NEST, MAAR LEGGEN ÉÉN EI IN EEN KONIJNENHOL OF IN EEN ROTSSPLEET.

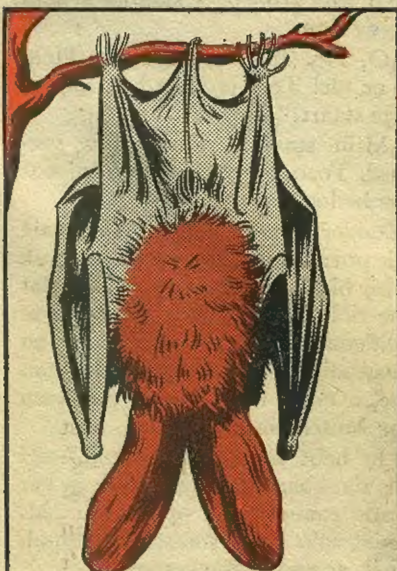

DE NEUSAAP UIT BORNEO DUWT, WANNEER HIJ WIL ETEN, MET DE ENE POOT ZIJN LASTIGE NEUS OPZIJ EN STEEKT MET DE ANDERE POOT HET ETEN IN ZIJN BEK.

DE SCHOENSNAVEL-KRAANVOGEL VAN DE NIJL GEBRUIKT ZIJN RARE SNAVEL OM TOILET TE MAKEN. HIJ MAAKT DAARBIJ EEN KLEPPEREND GELUID.

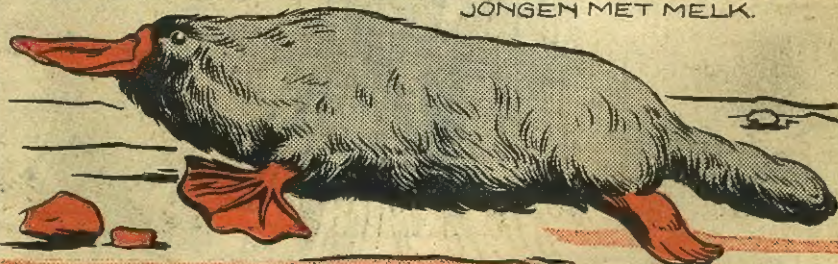

DE LANGOOR-VLEERMUIS LAAT BIJ HET HANGEN ZIJN FLAPOREN IN DE LUCHT FLADDEREN, MAAR VOUWT STAART, ACHTERPOTEN EN VLEUGELS NETJES TERZIJ.

DEZE STEKELVIS HEEFT EEN BOLRONDE VORM WANNEER HIJ NIJDIG WORDT OF SCHRIKT, WANT DAN POMPT HIJ ZICH VOL LUCHT EN WATER.

HET VOGELBEKDIER UIT AUSTRALIË VERANDERDE VAN LAND- IN WATERBEWONER. HET IS HALF ZOOGDIER HALF ZWEMVOGEL, MAAR LEGT EIEREN EN VOEDT ZIJN JONGEN MET MELK.

De hond met de lange staart

Er was eens een hond, die Tijs heette. Maar iedereen noemde hem „de hond met de lange staart". Nu had Tijs ook een staart, die buitengewoon lang was, zo lang, dat iedereen er naar keek. Tijs zelf vond het helemaal niet prettig, zo'n opvallende staart te hebben. Hij had er een hekel aan, dat iedereen er wat van te zeggen had. Maar dat was het ergste niet. Nee, die lange staart zat hem nu en dan ook lelijk in de weg. Tijs kon niet goed hardlopen of springen. Hij liep dan kans, op zijn staart terecht te komen of er over te struikelen.

De arme Tijs begon zijn lange staart steeds meer te haten. „Och, och," huilde hij vaak. „Waarom ben ik niet net als alle andere honden uit de buurt? Net als Keesje en Bello en Fikkie? Die hebben een mooi kort staartje. Ik ben gewoon jaloers op ze!"

Op zekere dag zat hij weer zo te jammeren, toen Suze, de poes, net in de buurt was. Met Suze was hij erg goede maatjes en ze luisterde ook nu geduldig naar zijn klachten.

„Weet je wat er gebeurt, als ik een spoor volg?" vroeg Tijs, terwijl hij met zijn lange staart een traan uit zijn oog veegde. „Als ik dan om een hoek loop, kom ik mijn eigen staart tegen."

„Trek het je toch niet aan," probeerde Suze hem te troosten. „Ik vind je juist wát knap met die lange staart. Kom, ga mee naar de wei. Het is zulk heerlijk weer. En ik heb trek in een lekker veldmuisje. Help je me mee zoeken?"

Om Suze een plezier te doen, ging Tijs mee op muizenjacht. Zijn lange staart achter zich aan slepend, volgde hij haar naar de wei. Suze babbelde honderduit. „Muizen smaken echt lekker," vertelde ze al voor de zoveelste keer. „Heus, je moet ze toch ook eens proeven."

Tijs gaf niet veel antwoord. Hij was nog steeds in een sombere bui en liep zo'n beetje in zichzelf te mopperen.

Suze werd nu minder spraakzaam. Ze keek goed rond, of ze ook hier of daar al een muisje zag. Wacht! Bewoog daar niet iets op die donkere plek?

Suze maakte 'n sprongetje en .... verdween met een kreet van schrik in de diepte.

Door die kreet werd Tijs opmerkzaam gemaakt op Suze's verdwijning. Hij rende naar de plek, waar, vanuit de diepte, nu een klaaglijk „miauw" opklonk. Tijs keek naar beneden en zag Suze op de bodem van een put zitten. Met grote ogen staarde ze hem angstig aan.

„O, Tijs, Tijs," smeekte ze. „Help me er uit! Toe, je kunt het, met je lange staart!"

„Mijn staart?" vroeg Tijs verbaasd. Toen, ineens, begreep hij wat Suze bedoelde.

Zonder aarzelen liet hij zijn staart in de put zakken. En — wat een geluk — hij bleek net zo lang te zijn, dat Suze zich aan het puntje ervan kon vastklemmen. Met een flinke ruk en een zwaai bracht Tijs zijn staart, mét Suze, over de rand van de put heen naar buiten, in veiligheid!

„Je hebt mijn leven gered," zei Suze dankbaar, terwijl ze zich in het warme zonnetje liet opdrogen. „Als jij niet zo'n lange staart had gehad, was ik er nooit uitgekomen."

„Ja," zei Tijs met een peinzende uitdrukking op zijn snuit. „Voor het eerst van mijn leven ben ik blij, dat ik zo'n lange staart heb. Hij is toch ergens goed voor, heb ik nu gemerkt."

STIENTJE

WAT ZEGT MIJN NAAM?

Ik heb Stientje van Overvoorde beloofd," aldus meester Dierx, „dat ik vandaag iets over haar naam zou zeggen. Daar zullen we dan maar gauw mee beginnen. Naar wie ben je eigenlijk genoemd, Stientje?"

„Ik heb een tante in België, meester; dat is een zus van moeder, en die tante heet Celestine. Mijn volle naam is ook Celestine, en als mijn grote broers me willen plagen, dan noemen ze me wel eens zo."

„Nou," zei meester, „ik vind het helemaal geen naam om er mee geplaagd te worden. Er zijn weinig namen, die zulk een mooie betekenis hebben, want Celestine komt van het Latijnse woord coelum: hemel, en het betekent dan ook: de hemelse, die in de hemel thuishoort."

Stientje kreeg er een kleur van! Ze had haar naam nooit erg mooi gevonden, maar nu dacht ze er toch wel anders over.

Meester had er zelf schik in en hij vervolgde:

„Nu we toch met jouw naam bezig zijn, Stientje, zou ik ook wel eens willen horen, of iemand van jullie ook weet, wat Van Overvoorde betekent."

Niemand verroerde zich.

„Als geen mens het weet, zal ik het maar vertellen. Vroeger, toen er nog niet zoveel bruggen waren, moesten de mensen proberen de rivieren en de beken over te steken op een ondiepe plaats. Zulk een ondiepe, doorwaadbare plaats heette een voorde. Jan of Piet, die aan de andere kant, de overkant van de voorde woonde, noemde men dan wel Jan of Piet van over de voorde, verkort tot overvoorde. Heel eenvoudig. We zullen later nog wel eens zien, dat niet alleen onze voornamen, maar ook onze achternamen, onze familienamen, niet zonder betekenis zijn."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

EEN TOONBEELD VAN LUIHEID EN GIERIGHEID

In 1747 stierf te Haarlem een zekere Michiel Nieuwenhuizen, die geheel alleen in een afgelegen laantje woonde, des middags een stuk brood met karnemelk at en des avonds een potje gort. Hoe koud het ook was, nooit verbrandde hij per dag meer dan één turf en die hakte hij nog in drie stukken. Op 't ene stuk warmde hij zijn melk, op het andere zijn gort en aan het derde zijn handen. Bij kaarslicht werkte hij niet, want kaarsen waren hem te duur; daarom bleef hij in het donker zitten, totdat het hem verveelde en hij naar bed ging. Zijn grootste schat bestond uit bloembollen, maar hij kon nooit besluiten er ook maar een te verkopen. In zijn huis werd nooit schoongemaakt, zodat de kleur der vloerstenen niet meer te onderscheiden was: er liep alleen een roodachtige streep van zijn weefgetouw naar de haard en van daar naar zijn bed. Zijn gehele kleerkast bestond uit twee wambuizen, die hij met allerlei lappen had benaaid.

Op zekere dag vond men hem dood voor zijn bed liggen. In huis had hij nog twintig gulden in geld, een gekleurde en een zwarte rok, die geheel door de mot verteerd waren en een met dik touw omwonden papier met zes nieuwe tinnen lepels (hij zelf at altijd met een houten lepeltje). In een kist echter, die door een uitdrager werd gekocht, kwam een verborgen lade voor de dag, waarin zeshonderd gulden, benevens 'n paar stukken tafelzilver waren geborgen.

Vonkje
de vrolijke vrijbuiter

Lola's moeder had Vonkje en Jantha uitgenodigd de Pinkstervacantie bij haar aan huis te komen doorbrengen. Wát graag gaven ze aan die uitnodiging gevolg.

1 Lola's moeder verwelkomde de meisjes, toen ze aan haar huis aan zee aankwamen. „Prettige vacantie, kinderen!" zei ze. Die zouden ze zeker hebben en Lola zei dadelijk, dat ze naar de grotten wilden gaan.

2 De volgende dag gingen ze op stap en Lola wees de weg, welke over een ruw *rotspad* liep. Vonkje genoot van de opwindende wandeling. Soms moesten ze voetje voor voetje, heel voorzichtig lopen.

3 Het was erg donker in de grotten en Jantha was blij, dat Vonkje haar zaklantaarn had meegenomen. Plotseling viel het licht van de lantaarn op een oude, ijzeren kist, die in een hoek stond.

4 Toen ze de kist genaderd waren, zagen de meisjes, dat ze vol zat met glinsterende gesteenten. „Dit is beslist een smokkelaarshol," zei Vonkje en Jantha geloofde, dat het verstandig was terug te gaan.

5 Plotseling klonk een grove stem: „Afblijven, daar! Wat moeten jullie bij die schat? Hij is van mij." De meisjes gunden zich geen tijd om te antwoorden en zetten het op een lopen, achtervolgd door de smokkelaars.

6 Gelukkig waren ze gauw de grot uit, maar toen Vonkje omkeek, zag ze tot haar schrik, dat een van de kerels de achtervolging had voortgezet. „Hard lopen, lui!" riep ze. „Hij kijkt erg kwaad!"

7 Maar hoe verbaasd waren ze, toen de „smokkelaar" de sjaal van zijn hoofd trok en 't niemand anders bleek te zijn dan Jackie, Lola's broer. „Jij, lelijkerd!" lachte ze. „We maken hier een zeeroversfilm," verklaarde Jackie.

Karel verdient een fiets

Karel Manders woonde ver van school. Elke ochtend moest hij vroeg opstaan om op tijd te komen, want van zijn huis naar school was het zeker wel drie kwartier lopen.

Dat viel niet altijd mee. Vooral niet, wanneer hij de vorige avond laat naar bed was gegaan. Dan moest zijn moeder hem 's morgens soms wel vijf keer roepen en als de slaperige zoon dan nog niet opstond, werd hij aan zijn benen uit bed getrokken. Dat gebeurde echter niet dikwijls, want Karel wist, dat te laat komen bij meester Huisman een flink portie strafwerk betekende, en welke jongen houdt nu van strafwerk?

In de zomer vond Karel die lange wandeling niet zo erg. Dan scheen het zonnetje al vroeg en zongen de vogels. Daar hield hij wel van. Maar in de winter, als het koud was of regende, viel het niet mee.

Er waren wel jongens, die verder van school woonden, maar die hadden meestal een fiets, waarmee ze lekker hard konden rijden, zodat ze om half negen al op de speelplaats stonden, waar ze nog een kwartier konden voetballen, voor de bel ging.

Toen Karel nog in de vierde klas zat, ging hij elke dag met zijn vriend Wim Dal naar school. Dan duurde de tocht niet zo lang en konden ze elkaar onderweg de lessen nog eens overhoren.

Aan het eind van het jaar was Wim echter met zijn ouders naar Enschede verhuisd en sindsdien ging Karel 's morgens alleen op stap.

Als hij dan de andere jongens op de fiets voorbij zag gaan, hoopte hij vurig, dat hij zelf nog eens zo'n mooi karretje zou hebben.

Thuis had hij er al eens over gesproken, hoewel hij wist, dat zijn vader en moeder niet erg rijk waren. Zij hadden hem dan ook verteld, dat zij hem wel een fiets gunden, maar dat zij hem niet konden betalen. Karel begreep dit en hij zeurde er niet om, want hij wist, dat zijn ouders 't net zo vervelend vonden als hijzelf.

Wel stond er nadien een klein blikken busje in de kast, waarop geschilderd was: „Fiets-spaarpot".

Dat busje alleen was natuurlijk niet voldoende. Het moest vol komen! Van het geld zou hij samen met vader bij Jansen een fiets gaan kopen. Elke Zondag stopte hij er zijn zakgeld in, en als hij met het boodschappen-doen iets verdiende, was de opbrengst voor de toekomstige fiets.

Na een paar weken had hij vier gulden verdiend. Dat was al heel wat, maar toch nog lang niet genoeg.

Als Karel naar school liep, dacht hij vaak diep na, hoe hij een middeltje kon vinden om meer geld te verdienen.

Dat was niet gemakkelijk, want je kunt toch niet voor alles, wat je voor andere mensen doet, geld vragen.

Op een Woensdagmiddag na het eten zei Karel's moeder: „O, ja, vanmorgen is opa hier geweest en hij heeft gevraagd of je vanmiddag even bij hem langs wilt lopen."

„Misschien heeft hij een werkje voor me," zei Karel, en hij besloot direct naar de Kerkstraat te gaan, waar opa woonde.

Om half drie stond hij in de grote tuin achter het huis van zijn grootouders.

Opa, een vriendelijke oude heer van bijna zeventig jaar, zei tegen hem: „Zo, ik heb van je moeder gehoord, dat je geld wilt verdienen om een fiets te kopen."

„Ja, dat is zo," antwoordde Karel.

„Nou," zei opa, „dan moet je maar eens even het kippenhok schoonmaken; dat lijkt me een aardig werkje en je kunt er iets mee verdienen."

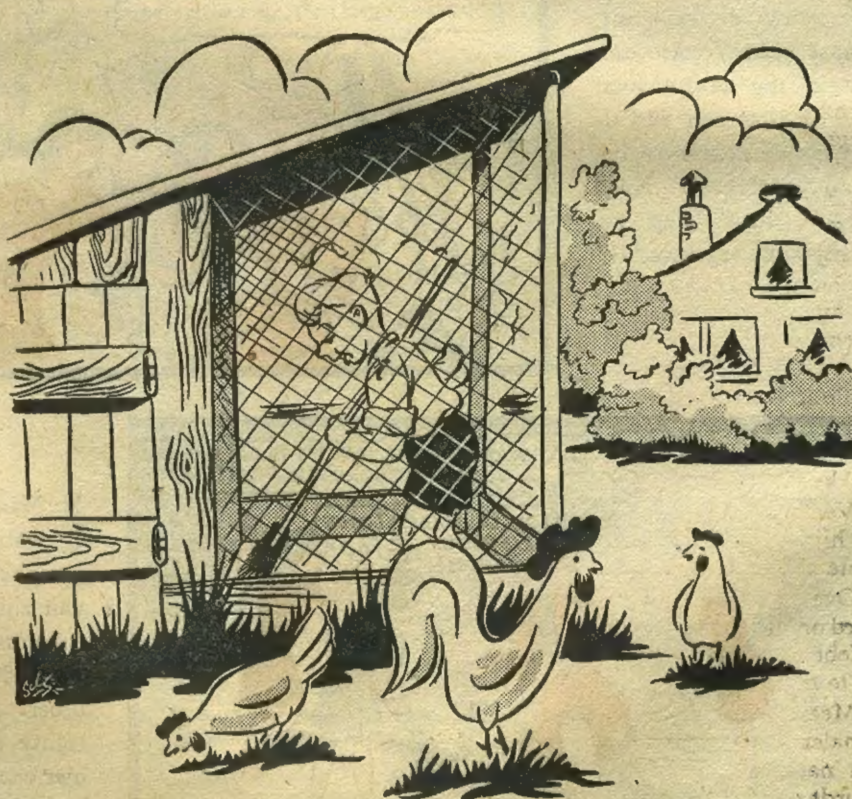
Nauwelijks had opa dit gezegd, of Karel zat al in de schuur. Hij pakte een schop, een bezem en een hark, en ging naar het kippenhok.

De haan en de acht hennen vonden zo'n schoonmaak van hun huis best leuk, want nu mochten ze los in de tuin lopen.

Karel spitte het zand in de ren om en harkte het weer netjes gelijk. Toen kreeg hij van oma een emmer water en een borstel, waarmee hij het nachthok schoon ging maken. Natuurlijk kregen ook de leghokjes en de ijzeren drinkbak een beurt en zo was het bijna vijf uur geworden, toen de kleine werkbaas klaar was.

Hij keek eens naar de haan en de hennen, die door de tuin liepen en vroeg zich af, hoe hij deze weer het hok in moest krijgen.

„Daar heb ik een fijn middeltje voor," zei opa lachend. Hij ging naar de schuur en kwam even later terug met een bus voer. De haan en de hennen, die opa met de bus hoorden

schudden, liepen achter hem aan en toen hij in de ren de bus openmaakte, waren ze allemaal binnen.

Voor het werk kreeg Karel twee zilveren kwartjes en daar was hij natuurlijk erg dankbaar voor. Hij vertelde opa, hoeveel hij nu al in zijn spaarpot had en vroeg hem, of hij misschien een middeltje wist om nog meer geld te verdienen.

„Weet je wat je moet doen?" zei opa. „Je moet oude kranten gaan ophalen. Die kun je tegenwoordig voor een flinke prijs verkopen, want oud papier is veel waard. Je gaat alle mensen af bij jullie in de straat en verderop en je vraagt netjes, of ze nog oud papier hebben. Dat leg je op een hoop in de schuur. Als je een heleboel hebt, ga je alles netjes afwegen en dan zal ik je wel een adres geven waar je het kunt verkopen."

„Hoera!" riep Karel. „Nou weet ik tenminste hoe ik geld kan verdienen. Dank u wel, opa!"

Overgelukkig ging Karel naar huis en hij was vastbesloten om dezelfde avond nog met het verzamelen van oud papier te beginnen.

Thuis op zolder lag nog een hele stapel oude kranten en de vrouw van zijn buurman gaf hem een paar grote stukken karton. Dat was het begin!

Voortaan ging Karel elke middag, als hij zijn huiswerk af had, met een grote zak de huizen langs.

Overal belde hij aan en als de deur werd opengemaakt, vroeg hij beleefd: „Hebt u misschien nog oud papier op te ruimen?"

Meestal was er wel wat voor hem te halen en dan bedankte hij de mensen natuurlijk vriendelijk. Het gebeurde echter ook, dat hij niets kreeg, maar dan ging hij toch opgewekt verder.

Soms kwam hij 's avonds thuis met een volle zak op zijn rug en in gedachten zag hij zijn fiets al staan. Elke nieuwe stapel werd keurig afgewogen en Karel schreef het aantal kilo's in een schrift, zodat hij telkens kon optellen, hoeveel hij in totaal al had.

Na een week kwam opa eens langs om te kijken, hoe de kleine zakenman het maakte. De oude man schrok werkelijk een beetje van al 't papier, dat Karel verzameld had, en hij beloofde, dat hij de andere dag een man zou sturen om het op te halen.

Zo werden de eerste kilo's oud papier verkocht en groeide het bedrag in de fiets-spaarpot. Het was echter nog lang niet groot genoeg en Karel ging door met het ophalen en verkopen.

Langzaam maar zeker kwam in de spaarpot het bedrag, dat voor de fiets nodig was, en op een gegeven dag sprong Karel een gat in de lucht. Hij had vijftig gulden bij elkaar en daarmee ging hij met vader naar Jansen, de fietsenmaker. Deze had al een afspraak met Karel's vader gemaakt en zorgde er voor, dat de tweedehands fiets in twee dagen klaar was.

Karel mocht hem zelf gaan halen. Het was een schitterend karretje, prachtig zwartgelakt, met mooie banden en een echte lamp! O, hij kon haast niet geloven, dat die fiets nu voor hem was.

En weten jullie, waarom Karel zo gelukkig was met zijn fiets? Omdat hij hem helemaal zelf verdiend had!

PROBEER HET MAAR

FIG. 1

FIG. 2

Het is heus niet zo makkelijk als het lijkt. Het kunstje bestaat hierin, de vingers van stand 1 te brengen in stand 2 — en dit is het voornaamste — zonder dat de vingertoppen van wijs- en ringvinger bij punt a loslaten. Ook zonder dat duim of pink hierbij hulp verlenen.

De omgekeerde beweging van stand 2 naar stand 1 is nog moeilijker. Maar het kan. Alleen: je moet over heel soepele vingers beschikken.

☆

MIDAS'

MALLE MORMELKUREN

☆

Jawel, hoor, toen de dief
de wagen bracht tot staan,
Klampte veldwachter Brommans
hem ook al aan.
Zeg, vriendje, zei de man der wet,
je weet toch wel,
Jij rijdt hier in ons dorpje
wel tien procent te snel,
En zeg eens, hoe komt dat spul
van heer Naaldokus
In jouw kar? Is dat soms gevolg
van hocus pocus?
Je moet me toch eens wijzen
hoe je dat hebt klaargespeeld,
Want, het is voor het eerst,
dat iemand ons besteelt.

Het galgenaas werd spoedig
naar het hoofdbureau gebracht,
Zoals de kleine Midas
dat trouwens had verwacht;
Nu zou die brutale dief
zijn straf niet meer ontgaan,
Al trachtte hij nog zo'n
hoge toontjes aan te slaan.
De jeugd van 't dorp liep mee,
vervuld van diep ontzag
Voor Brommans, wie 't wel en wee
van elk ter harte lag.
En van achter een struik
keek Midas alles aan
En liet de hele stoet maar
rustig langs zich gaan.

• (Slot volgt.)

De kleine knutselaar

FIG. 1

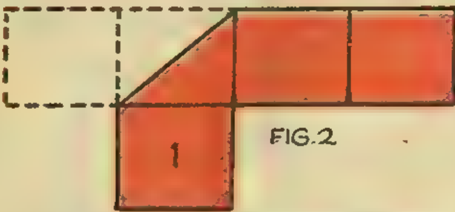

FIG. 2

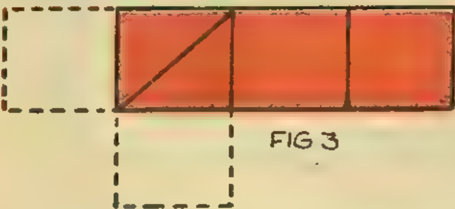

FIG 3

FIG. 4

FIG. 5

ONS KLEIN HANGERTJE

Neem een strook papier die viermaal zo lang als breed is en deel haar in vier gelijke delen. (Fig. 1.)

Trek in vierkant 2 de diagonaal en vouw nu vierkant 1 volgens de lijn naar beneden. Fig. 2.

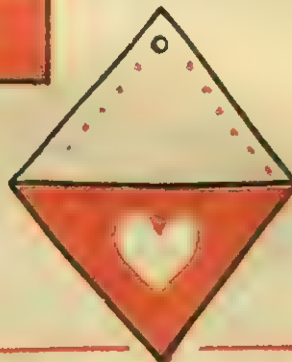
Vouw nu het onderste naar beneden hangende vierkant naar boven over het tweede vierkantje. Fig. 3.

Nu heb je niets anders te doen dan het eerste vierkant met alles wat er onder ligt naar rechts te vouwen over het derde vierkant. Fig. 4.

Nu blijft er nog een vierkantje over, namelijk het vierde.

In fig. 5 zie je in het eerste vierkant die schuine lijn. Dat is de opening van het zakje. Nu vouw je punt a van het andere vierkant naar die schuine streep toe en steekt de hele helft van dat vierkant er in en drukt het goed plat. Dan komt de hele onderste rechtse helft van het laatste vierkant in het zakje te zitten.

ZO WORDT HET

Meisjes, die zo'n hangertje maken, kunnen aan de hoeken ook nog een klein strikje aanbrengen.

Aardig is het ook als je de strook papier, voordat je begint te vouwen, verschillende kleuren geeft, die dan onder het vouwen met en door elkaar worden verwerkt.

ONZE HANDIGE LEZENAAR

Deze lezenaar heeft grote voordelen: hij bestaat slechts uit zes stukken en we kunnen hem na gebruik vlug uit elkaar nemen en de stukken in een mapje bergen of .... in onze zak steken.

De figuren 2, 3, 4, 5, 6 geven de juiste maten aan der onderdelen„ zodat je die zo met carbonpapier op het hout kunt overbrengen.

Fig. 3 moet je tweemaal tekenen. Daar heb je twee stuks van nodig.

Gebruik vier millimeter dik hout, liefst triplex.

Zaag eerst de twee B-stukken (fig. 3), stuk D (fig. 5) en stuk E uit (fig. 6). Wanneer deze klaar zijn, is het pasmaken van A en C veel gemakkelijker.

Je kunt de kanten van C, D en E afronden zoals op de profieltekening onderaan is aangegeven.

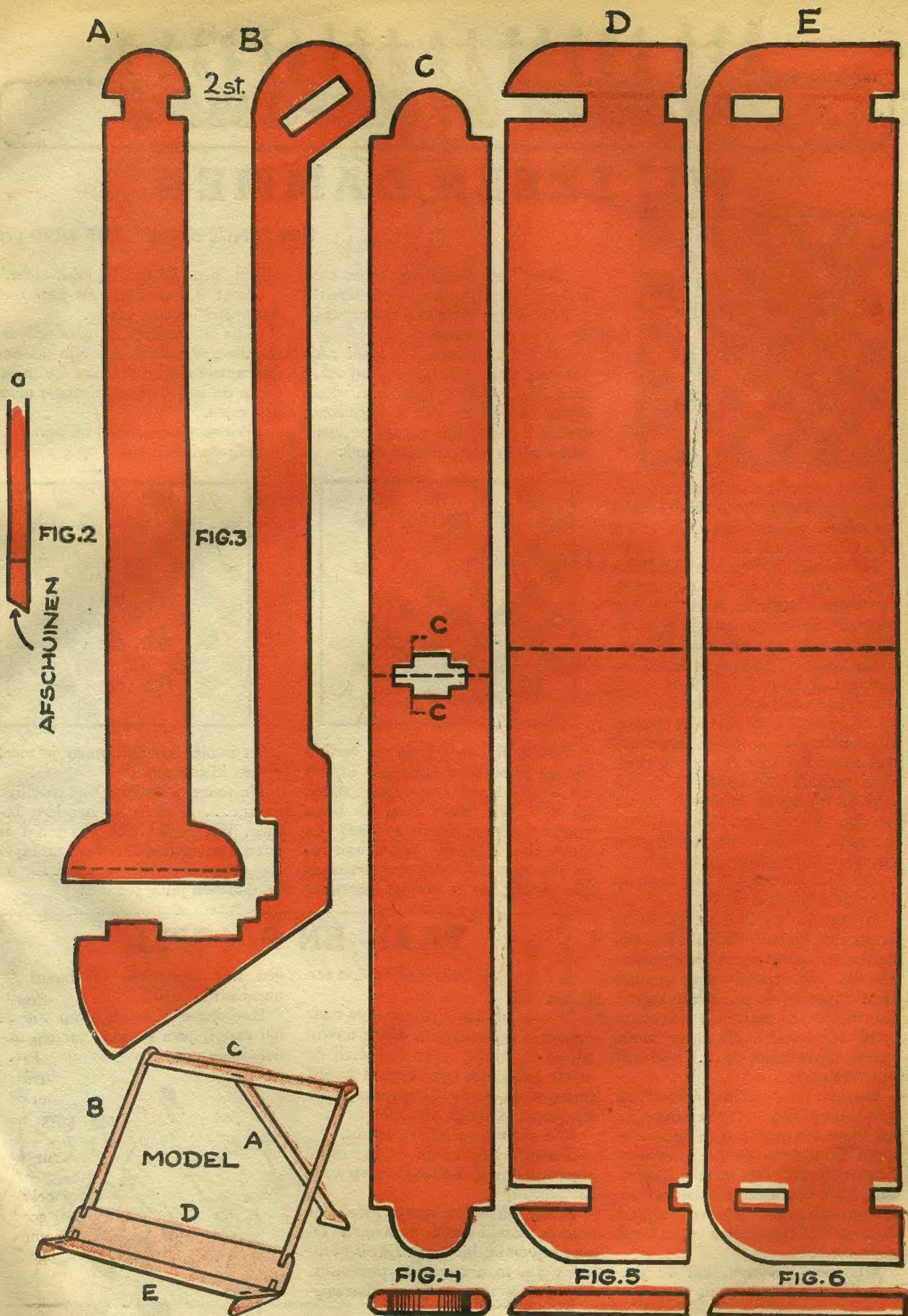
Het steunlatje A moet aan de onderkant afgerond worden, zoals het schetsje A, links, aangeeft.

Om de lezenaar goed in elkaar te zetten, worden eerst beide B-stukken en stuk E in elkaar gehaakt, waarna C op zijn plaats wordt gebracht. Dan drukken we stuk D (dat C moet doen vastklemmen) op zijn plaats.

Het laatst wordt het steunlatje A in de insnijding C-C vastgezet, hetgeen geschiedt als bij de bekende bajonetsluiting. Men steekt A met de bovenkant door de insnijding en draait het een kwartslag om.

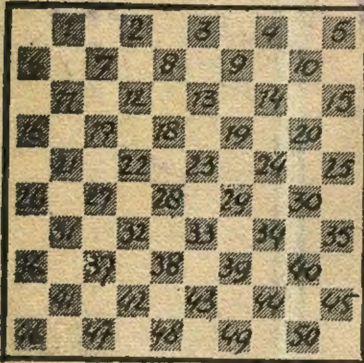
Verven in de gewenste kleur of beitsen.

Mocht je ook zwaardere boeken willen gebruiken, dan doe je er goed aan het steunlatje een paar centimeter langer te maken dan fig. 2 aangeeft.

A
B
2st.
C
D
E
a
FIG.2
AFSCHUINEN
FIG.3
c
c
C
B
MODEL
A
D
E
FIG.4
FIG.5
FIG.6

WAT WORDT ER GESPEELD ?

WIJ LEREN DAMMEN

Eerst even die stand van verleden week. Er stond dus een zwarte schijf op ruit 40 en een witte dam op 22. Wit was aan zet.

Als wit zijn dam op ruit 50 zet, dus van 22 naar 50 speelt, dan speelt zwart van 40 naar 45. Als wit nu kon „passen", dat is zijn beurt laten voorbijgaan, dan zou hij wel winnen. Maar „passen" bestaat in het damspel niet. Je *moet* altijd spelen en als je niet *kunt,* dan heb je *verloren.* Nu, zó erg is het met wit hier niet gesteld. Hij kan natuurlijk wel spelen, maar dan moet hij veld 50 openmaken. (Ruit en veld is hetzelfde.) Maar als veld 50 opengaat, dan haalt zwart een dam. En een dam tegen een dam is remise. Op één uitzondering na; die zal ik jullie straks laten zien.

Zet de zwarte schijf nog eens op 40 en de witte dam op 22.

Wit speelt van 22 naar 28. In de damboeken en in de damrubrieken in de kranten wordt dat zó geschreven: 22—28. (Dat streepje staat dus om zo te zeggen in de plaats van naar.) Dus wit 22—28, zwart 40—45; en nu speelt wit 28—50. Nu moet zwart spelen, hij kan niet en .... hij heeft dus verloren!

Nu de stand, waarin een dam verliest van een dam. Zet een witte dam op 46 en een zwarte dam op 5. Degeen, die aan zet is, heeft verloren. Eenvoudig, hè? Het spreekt vanzelf, dat je het ook andersom kunt doen, dus een witte dam op 5 en een zwarte dam op 46. Hij, die aan zet is, heeft weer verloren.

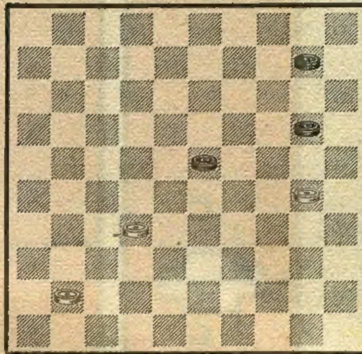
Mijnheer Verduyn had de jongens die stand laten zien.

HOE JANTJE EEN HELE PIET WERD (V)

„Nou," zei Karel, „je moet toch wel erg dom zijn om zo te verliezen!"

Zijn vader zette een witte schijf op 10 en een zwarte op 41.

„Ja," antwoordde hij toen. „Als wit hier aan zet is, dan zal hij zeker niet 10—5 spelen, want dan speelt zwart 41—46 en wit is opgesloten Dat is gemakkelijk genoeg te zien! Maar neem nu eens deze stand:

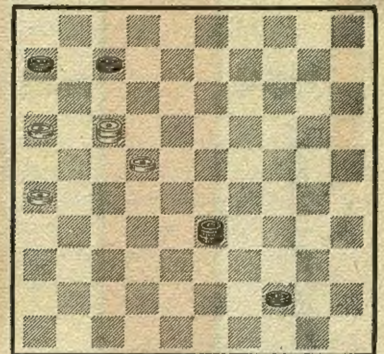

Wit speelt 30—25 en nu verliest hij op dezelfde manier als in het vorige voorbeeld, want zwart speelt 23—28. Wit moet naar 5 slaan (meerslag gaat immers voor) en zwart slaat naar 46. Wit is aan zet en kan niet; hij heeft dus verloren. Zie je wel, het is precies hetzelfde, alleen een beetje ingewikkelder."

„Laat u nog eens iets zien met dammen?" vroeg Jantje.

„Dat is gemakkelijk genoeg," zei mijnheer Verduyn. „Er zijn duizenden mooie eindspelen met dammen. Maar dit heb ik altijd bijzonder mooi gevonden."

„Wit speelt en wint," zei hij.
(Hij zette deze stand op:)

„Het is niet moeilijk, maar je moet op het idee komen!"

Nu weten jullie het! Niet moeilijk, maar .... je moet op het idee komen. Wit begint met een schijf te laten slaan en dan .... dan laat hij er nog eens twee slaan en dan .... nu ja, dan zien jullie het wel!

TAAL- EN BALSPEL

Je hebt niets anders nodig dan een flinke bal.

Wie de bal heeft, werpt hem naar de een of andere speler. Maar terwijl hij of zij werpt, roept hij of zij de eerste helft van een bepaald woord en hij of zij, die de bal opvangt, moet dit woord dadelijk aanvullen.

Wie aarzelt, verliest een punt.

Veronderstel dat ik de bal moet werpen naar B. Zodra ik werp roep ik: punt.

B, die de bal opvangt, moet dat woord onmiddellijk aanvullen en zegt bijvoorbeeld: muts. Dat is goed, want dat maakt samen: puntmuts. Hij kan ook zeggen: gevel. Dan krijgen we: puntgevel. Of baard = puntbaard.

Hoofdzaak is en blijft dat wie de bal vangt, geen seconde aarzelt, anders is het mis.

Een bladzij PUZZLES

WIE RAADT ER MEE?

1 *Al maait ge mijn veld, dat er niets meer op blijft staan,*
Toch groei ik gezwind en met kracht weder aan.

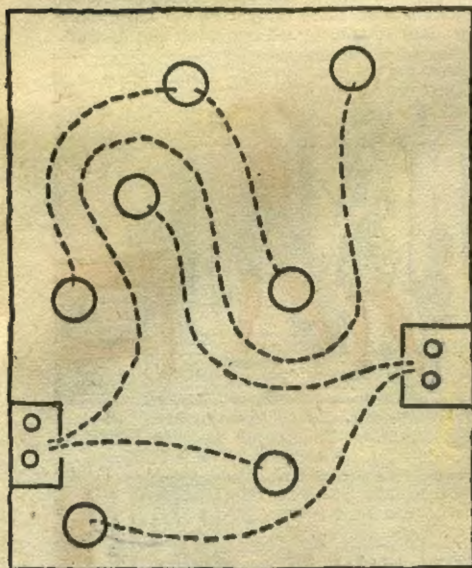
2 *Ge vindt me aan 't kabinet, aan deur en kast en kist;*
Ontneem mij 't hoofd, dan wordt zeer veel door mij beslist.

3 *Ik ben een kleine zwarte dwerg,*
Toch licht ik zonder moeite een berg.

4 *Van voor naar achter gelezen ben ik nooit wit te wassen,*
Van achter naar voor gelezen maak ik steeds waterplassen.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

HOE KOMEN ZIJ ER?

Spreekwoordenrebus

BUITEN ZIJN BOEKJE GAAN.

Deze uitdrukking is het tegenovergestelde van: zich aan zijn boekje houden. Met boekje wordt dan bedoeld een lijst van regels en voorschriften.

Overtreedt men die, doet men dus iets, wat men volgens die lijst, dat boekje niet mag doen, dan gaat men buiten zijn boekje. — Men houdt zich aan zijn boekje, wanneer men die regels en voorschriften opvolgt.

KRUISWOORDPUZZLE

Van links naar rechts:

1 Vezelachtige stof, waarmee de bedden gevuld worden. Lijkt wat op wol
5 Hou me maar niet voor de gek, ik heb je al lang....
9 Ik voel niks meer; de pijn is ....
10 Cirkelvormige
11 Lage temperatuur
13 Soort hert
14 Vindt men aan beide kanten van de voet
16 Veertiende en vierde letter van het alfabet
17 Bewoner van Ierland

Van boven naar beneden:

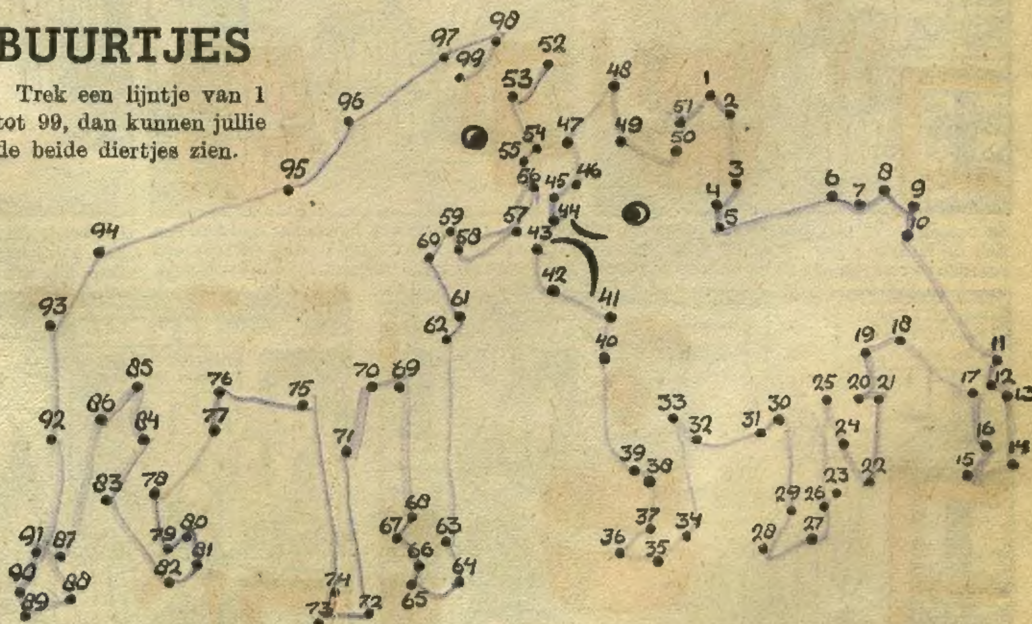
1 Water dat lang op het vuur staat, begint te .....
2 Het laatste deel van de dag
3 Een klein stukje; meestal van sigaretten
4 Een bevel
6 Schande
7 Een soort gedicht. Omgekeerd is het de naam van een voetbalclub
9 De tweede noot van de toonladder
12 Is een oude maat, die men vroeger gebruikte in plaats van de meter
15 Laatste noot van de toonladder. Een omgekeerd koppelwerkwoord

SPREEKWOORDENREBUS

G 1 24 uur ☼ der N8

BUURTJES

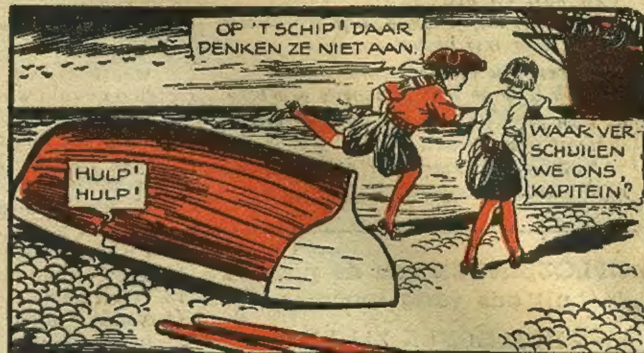
Trek een lijntje van 1 tot 99, dan kunnen jullie de beide diertjes zien.

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

Daro en Sjel verloren het hoofd niet. In een wip waren ze uit de boot en kantelden ze deze, zodat de zeerover gevangen zat en hen niet meer lastig kon vallen.

Hij begon om hulp te roepen en hoewel zijn stem gedempt klonk, drong ze toch tot zijn makkers door. Daro besloot op het kaperschip een schuilplaats te zoeken; daar zouden ze wel het laatst aan denken.

Nauwelijks waren de jongens verdwenen, of Rubart verscheen bij de boot. „Hoe kom jij hier?" snauwde hij tegen zijn schildwacht.

Deze vertelde hakkelend, wat er gebeurd was. Intussen waren Daro en Sjel op het kaperschip geklommen voor een schuilplaats.

De eerste hut, die ze openmaakten, was de provisiekamer. Taarten en pasteien bedekten de tafel. „Niet zo gek!" lachte Sjel.

Ze namen ieder plaats op een ton en lieten zich de lekkernij goed smaken. Maar opeens hoorden ze voetstappen en verborgen zich snel.

Ze kropen ieder in een ton; maar Sjel had een stuk van zijn taart laten vallen en toen een der zeerovers binnenkwam, zag hij het liggen.

Hij verliet stil de hut en deed de deur op slot. „Die kwajongens zitten er stellig in," grinnikte hij, „ik ga kapitein Rubart roepen."

Toen hij weg was, keken Daro en Sjel elkander zielig aan. „Als ratten in de val, kapitein," zuchtte Sjel. „Je lijkt meer op een appel in een ton," lachte Daro. „Maar we komen er wel uit."

Hij had in het plafond een plank ontdekt, die los scheen te zitten. Hij duwde er met een stok tegen en ze gaf mee. „Ik hoor Rubart, kapitein," riep Sjel opeens.